

Úterý 3. května 2022

P9_TA(2022)0138

Strategie EU na podporu vzdělávání dětí na celém světě

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 3. května 2022 Na cestě ke strategii EU na podporu vzdělávání dětí na celém světě: zmírňování dopadu pandemie COVID-19 (2021/2209(INI))

(2022/C 465/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,
- s ohledem na článek 26 Všeobecné deklarace lidských práv, článek 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, článek 13 a 14 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a článek 10 Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN přijaté v roce 2015 a na zprávu OSN o cílech udržitelného rozvoje z roku 2021,
- s ohledem na obecné připomínky Výboru OSN pro práva dítěte ⁽¹⁾,
- s ohledem na pokyny OSN o alternativní péči o děti ze dne 18. prosince 2009,
- s ohledem na globální studii OSN o dětech zbavených osobní svobody ze dne 11. července 2019,
- s ohledem na politickou zprávu OSN ze dne 15. dubna 2020 nazvanou „Dopad onemocnění COVID-19 na děti“ a na kladnou reakci na tuto zprávu, která vznikla pod společným vedením EU a skupiny latinskoamerických a karibských států a kterou podepsalo 173 zemí,
- s ohledem na politickou reakci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj ze dne 19. října 2020 nazvanou „Jaký je dopad pandemie COVID-19 na přistěhovalce a jejich děti?“,
- s ohledem na Úmluvu UNESCO proti diskriminaci ve vzdělání, přijatou dne 14. prosince 1960,
- s ohledem na brožuru UNICEF, UNESCO a Světové banky nazvanou „Úkol: obnova vzdělávání v roce 2021“,
- s ohledem na čl. 49 Charty Organizace amerických států z roku 1967,
- s ohledem na čl. 11 Africké charty práv a blaha dítěte z roku 1990,
- s ohledem na články 17 a 25 Africké charty lidských práv a práv národů z roku 1981,
- s ohledem na čl. 31 Charty Organizace amerických států z roku 2012,

⁽¹⁾ Zejména na obecnou připomínku č. 5 k obecným prováděcím opatřením Úmluvy o právech dítěte, č. 6 o zacházení s nezletilými osobami bez doprovodu a odloučenými od rodiny mimo zemi původu, č. 10 o právech dětí v soudním systému pro mladistvé, č. 12 o právu dítěte být vyslyšeno, č. 13 o právu dítěte na svobodu od všech forem násilí, č. 14 o právu dítěte na prvořadě zohlednění jeho zájmů, č. 15 o právu dítěte na nejvyšší dosažitelnou úroveň zdraví a č. 16 o povinnostech státu týkajících se dopadu podnikatelského sektoru na práva dětí.

Úterý 3. května 2022

- s ohledem na článek 14 Listiny základních práv Evropské unie,
 - s ohledem na čl. 3 odst. 5 a článek 21 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na zprávu rozvojového programu OSN z dubna 2021 nazvanou „Nikoho nenechat pozadu: Dopad onemocnění COVID-19 na cíle udržitelného rozvoje“,
 - s ohledem na evropskou záruku pro děti,
 - s ohledem na vyhlášení roku 2021 Mezinárodním rokem odstranění dětské práce a na přístup nulové tolerance k dětské práci uplatňovaný Komisí,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 26. listopadu 2019 o právech dětí u příležitosti 30. výročí Úmluvy OSN o právech dítěte ⁽²⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. března 2021 o syrském konfliktu – deset let po povstání ⁽³⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro rozvoj a Výboru pro kulturu a vzdělávání,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0058/2022),
- A. vzhledem k tomu, že celosvětově zemřelo kvůli pandemii COVID-19 téměř pět milionů lidí, což vlády na celém světě přimělo přijímat mimořádná opatření, aby šíření viru COVID-19 zabránilo, včetně zavírání škol a omezování přístupu do vzdělávacích zařízení;
- B. vzhledem k tomu, že nové varianty zesilují zdravotní krizi způsobenou onemocněním COVID-19, zatímco konflikty a další krize, včetně klimatické krize, nadále zvyšují riziko, že děti po celém světě nedosáhnou minimální úrovně znalostí;
- C. vzhledem k tomu, že přístup ke vzdělání je mezinárodně uznaným základním lidským právem, které je nezbytné k výkonu ostatních lidských práv; vzhledem k tomu, že právo na vzdělání znamená, že základní vzdělání je povinné a univerzální a je přístupné všem;
- D. vzhledem k tomu, že UNICEF odhaduje, že více než 168 milionů dětí přišlo o celý rok vzdělávání kvůli uzavření škol v důsledku omezení volného pohybu osob kvůli onemocnění COVID-19, zatímco údaje UNESCO ukazují, že vzdělávání bylo výrazně narušeno u 800 milionů studentů na celém světě, kteří ztratili v průměru dvě třetiny akademického roku;
- E. vzhledem k tomu, že od března 2020 bylo 194 zemí nuceno zavřít kvůli pandemii COVID-19 školy na celostátní úrovni, což mělo celosvětově dopad na více než 1,8 miliardy žáků, kteří byli odříznuti od přístupu ke vzdělávání a od dalších životně důležitých přínosů, které školy poskytují; vzhledem k tomu, že v některých regionech jsou školy stále uzavřeny; vzhledem k tomu, že uzavření škol stále více vystavuje děti násilí, zneužívání a vykořisťování, a to i v domácím prostředí; vzhledem k tomu, že částečné nebo úplné uzavření škol má největší dopad na zranitelné děti a děti na okraji společnosti, neboť zvyšuje existující rozdíly ve vzdělávacích systémech a narušuje všechny aspekty jejich každodenního života;
- F. vzhledem k tomu, že třetina dětí na celém světě nemá podle UNICEF přístup k internetu, což vytváří překážku v přístupu k distančnímu/digitálnímu učení; vzhledem k tomu, že programy distančního vzdělávání a výuky zůstanou potřeba i po pandemii COVID-19, zejména v zemích postižených přírodními katastrofami a konflikty; vzhledem k tomu, že online-učení vytvořilo pro učitele nové výzvy, co se týče toho, jak usnadnit studentům učení a udržet sociální interakci; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a urychleně přijatá inovativní opatření přijatá k zajištění nepřetržitého vzdělávání dětí představují příležitost k novému pojetí vzdělávání, které jsou více orientované na budoucnost, jsou inkluzivní, flexibilní a odolné; vzhledem k tomu, že programy distančního vzdělávání musí být přístupné všem dětem, zohledňovat socioekonomické výzvy, jimž mohou děti čelit, jakož i nedostatečný přístup k internetu, vysílání nebo digitálním médiím;

⁽²⁾ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 2.⁽³⁾ Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 130.

Úterý 3. května 2022

- G. vzhledem k tomu, že hospodářské důsledky pandemie COVID-19 pro rodiče zase měly dopad na zdraví, dobré životní podmínky a přístup jejich dětí ke vzdělání; vzhledem k tomu, že uzavření škol vedlo k tomu, že rodiče nebyli připraveni na distanční výuku z domova; vzhledem k tomu, že někteří pracující rodiče bez finančních prostředků nebo jiných možností byli nuceni nechat své děti doma samotné a jiní, většinou ženy, byli nuceni opustit práci, což rodiny přivedlo do chudoby;
- H. vzhledem k tomu, že více než 90 % zemí zavedlo určitou formu distančního vzdělávání během nouzového uzavírání škol; vzhledem k tomu, že distanční vzdělávání bylo většinou přínosem pro děti v základním a středním vzdělávání, zatímco děti předškolního věku byly vystaveny riziku, že nebudou připraveny na základní školu;
- I. vzhledem k tomu, že děti ve školním věku na celém světě přišly od začátku pandemie COVID-19 kvůli zavřeným školám již o zhruba 1,8 bilionu hodin prezenční výuky a více než 39 miliard školních jídel ⁽⁴⁾;
- J. vzhledem k tomu, že již dlouho před pandemií COVID-19 čelil svět globální vzdělávací krizi, která byla způsobena nejen ztíženým přístupem ke vzdělání v důsledku chudoby, dlouhého dojíždění do nejbližší školy, škodlivých genderových norem, diskriminace zranitelných skupin, environmentálních rizik a konfliktů, ale také vyučováním, které nemusí nutně vést ke vzdělávání; vzhledem k tomu, že pandemie zhoršila kritickou situaci dětí v řadě konfliktních oblastí, která se často vyznačuje mimo jiné rostoucí nejistotou, větší zranitelností vůči dopadu změny klimatu a útoky na vzdělávací instituce, v důsledku čehož jsou děti vystaveny zvýšenému riziku naverbování do konfliktu, což představuje závažné porušení práv dětí a mezinárodního humanitárního práva; vzhledem k tomu, že 617 milionů dětí a dospívajících na celém světě není schopno dosáhnout minimální úrovně dovedností v oblasti čtení ⁽⁵⁾ a matematiky, přestože dvě třetiny z nich chodí do školy;
- K. vzhledem k tomu, že onemocnění COVID-19 zničilo výsledky v oblasti vzdělávání, jichž bylo dosaženo za 20 let; vzhledem k tomu, že dalších 101 milionů dětí – 9 % dětí z 1. až 8. ročníku – kleslo v roce 2020 pod minimální úroveň čtenářské dovednosti ⁽⁶⁾;
- L. vzhledem k tomu, že podle odhadů nedosáhne do roku 2030 dalších 825 milionů dětí dospělosti s dovednostmi sekundárního vzdělávání, které potřebují k životu a práci; vzhledem k tomu, že miliony dětí a mladých lidí, kteří chodí pravidelně do školy, nerozvíjí znalosti a dovednosti, jež potřebují, aby úspěšně vstoupili na pracovní trh, dosáhli plnohodnotného potenciálu a byli prospěšní svým komunitám;
- M. vzhledem k tomu, že uzavírání škol má obrovský ekonomický dopad, neboť dětem a mladým lidem brání v tom, aby plně rozvíjeli nezbytné dovednosti, dosáhli plnohodnotného potenciálu a připravili se na život, což často vede k nezaměstnanosti a následně zvyšuje nerovnost, což vede k omezeným příležitostem;
- N. vzhledem k tomu, že podle OSN hrozí celosvětově 11 milionům účastníků základního a středoškolského vzdělávání – z nichž 5,2 milionu jsou dívky –, že se po uzavření škol v důsledku onemocnění COVID-19 ke vzdělávání již nevrátí ⁽⁷⁾; vzhledem k tomu, že čím déle jsou děti mimo školu, tím vyšší je pravděpodobnost, že vůbec nedokončí školní docházku; vzhledem k tomu, že tato situace může ohrozit výsledky dosažené v oblasti vzdělávání a dosahování cílů udržitelného rozvoje, a zejména cíle, které se týkají snižování chudoby, zdraví a dobrých životních podmínek a kvalitního vzdělávání;
- O. vzhledem k tomu, že uzavírání škol má různý dopad na rovnost žen a mužů a nese s sebou riziko prohlubování nerovností; vzhledem k tomu, že podle odhadů může uzavírání škol během krizí vést k nárůstu případů těhotenství dospívajících dívek; vzhledem k tomu, že dívky, které nechodí do školy, jsou vystaveny neúměrnému riziku nuceného sňatku v raném věku a sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že podle odhadů by v příštím desetiletí mohlo dojít

⁽⁴⁾ Výzkumný úřad UNICEF, COVID-19: Nechybí jim jen výuka ve třídě – dopad uzavírání škol na výživu dětí (COVID-19: Missing More Than a Classroom – The impact of school closures on children's nutrition), leden 2021.

⁽⁵⁾ UNESCO, Informativní přehled č. 46, Více než polovina dětí a dospívajících na celém světě se neúčastní vzdělávání (More Than One-Half of Children and Adolescents Are Not Learning Worldwide), září 2017.

⁽⁶⁾ Zpráva OSN o cílech udržitelného rozvoje 2021, 15. července 2021.

⁽⁷⁾ UNESCO, Kolika studentům hrozí, že se nevrátí do školy? (How many students are at risk of not returning to school?), 30. července 2020.

Úterý 3. května 2022

k dalším dvěma milionům případů mrzačení ženských pohlavních orgánů; vzhledem k tomu, že podle odhadů může být významnému počtu dívek znemožněn návrat do škol po jejich otevření kvůli určitým diskriminačním politikám, které těhotným dívkám a mladým matkám zakazují školní docházku;

- P. vzhledem k tomu, že 129 milionů dívek na celém světě nechodí do školy, z čehož 32 milionů je ve věku základní školní docházky, 30 milionů ve věku nižší střední školy a 67 milionů ve věku vyšší střední školy; vzhledem k tomu, že méně než polovina zemí na celém světě dosáhla rovného zastoupení žen a mužů v účasti na základním vzdělávání; vzhledem k tomu, že přechod k distančnímu vzdělávání vystavuje děti, zejména dívky, z nejchudších a nejzranitelnějších domácností značnému riziku, že trvale ukončí školní docházku nebo ji na delší dobu přeruší;
- Q. vzhledem k tomu, že 9 z 10 zemí, kde je pro dívky nejobtížnější získat vzdělání, se nachází v subsaharské Africe a zbývající zemí je Afghánistán, kde Tálibán fakticky připravil dívky o vzdělání po základní škole tím, že nařídil znovuotevření středních škol pouze pro chlapce; vzhledem k tomu, že nejasná politika Tálibánu a nejasné a nesplněné sliby ohledně vzdělávání dívek vyvolávají u milionů afghánských dívek pochopitelný strach o jejich vzdělání; vzhledem k tomu, že se objevilo několik mezinárodních iniciativ ze strany univerzit a soukromých osob, které afghánským dívkám a ženám nabízejí distanční učení;
- R. vzhledem k tomu, že podle několika vnitrostátních a regionálních donucovacích orgánů jsou děti, které nechodí do školy, – mimo jiné zejména dívky a děti ze znevýhodněného prostředí, jako jsou např. děti z řad menšin, děti žijící na venkově, děti původních obyvatel a děti migrantů, včetně uprchlíků, děti se zdravotním postižením, děti v péči státu a děti, které kvůli pandemii COVID-19 přišly o rodiče nebo prarodiče, – neúměrně zranitelné vůči vykořisťování, dětské práci a domácímu násilí, mimo jiné jsou svědky násilí a vystaveny šikaně na internetu a dalším trestným činům, jako je sexuální vykořisťování a zneužívání⁽⁸⁾;
- S. vzhledem k tomu, že podle odhadů Světové banky by mohlo celosvětové uzavření škol v délce pěti měsíců vést, kromě obrovských sociálních nákladů, ke ztrátám v oblasti vzdělávání, jež mají současnou hodnotu 10 bilionů USD; vzhledem k tomu, že ztráty v oblasti vzdělávání mohou stát ekonomiky až 161 milionů USD denně;
- T. vzhledem k tomu, že uzavírání škol bylo bohužel pro omezení šíření onemocnění COVID-19 klíčové; vzhledem k tomu, že školy nejsou jen místem, kde se děti učí, ale jsou rovněž místem setkávání a středisky pro duševní zdraví a psychosociální podporu; vzhledem k tomu, že podle organizací UNESCO a UNICEF nemá uzavírání škol dopad pouze na právo na vzdělávání, ale také na právo na zdraví, neboť více než 80 milionů dětí nedostalo kvůli uzavření škol základní očkování; vzhledem k tomu, že uzavření škol znamená, že učitelé nemohou sledovat známky zneužívání nebo nedostatečné řádné péče ze strany rodičů; vzhledem k tomu, že podle úřadu pro výzkum UNICEF – pracovního dokumentu Innocenti a Světového potravinového programu má uzavření škol rovněž dopad na právo na dobrou výživu a přístup ke každodennímu jídlu; vzhledem k tomu, že školní potravinové programy mohou motivovat nejzranitelnější děti k návratu do školy; vzhledem k tomu, že uzavírání škol má vážné důsledky na duševní zdraví dětí, jež mohou být ve svých domovech vystaveny násilí a stresu; vzhledem k tomu, že uzavření škol může mít akutní a dlouhodobé psychosociální důsledky, včetně deprese, zvýšené úzkosti a sebevražd, neboť děti jsou zbaveny společenského kontaktu;
- U. vzhledem k tomu, že předčasné ukončení školní docházky zvyšuje sociální nerovnost a může mít dopad na stabilitu a prosperitu země, což ohrožuje budoucnost milionů dětí na světě a závažným způsobem ovlivňuje celou generaci; vzhledem k tomu, že vzdělávání se pro boj proti extremismu a radikalizaci dětí a mladých lidí ukázalo jako zásadní;
- V. vzhledem k tomu, že podle zprávy UNHCR o vzdělávání za rok 2021 zůstává polovina všech dětí uprchlíků bez školní docházky; vzhledem k tomu, že děti uprchlíků jsou vyloučeny z možností distančního vzdělávání; vzhledem k tomu, že přelidnění, jež je charakteristické pro životní podmínky dětských uprchlíků, zejména těch, kteří žijí v uprchlických táborech, často usnadňuje šíření viru a brání dodržování hygienických předpisů; vzhledem k tomu, že situace

⁽⁸⁾ Tisková zpráva Europolu ze dne 19. června 2020 nazvaná „Využívání izolace: sexuální predátoři se během pandemie COVID stále častěji zaměřují na děti“.

Úterý 3. května 2022

v souvislosti s onemocněním COVID-19 v táborech představuje pro děti problém, neboť mnoho dětí má oslabený imunitní systém nebo trpí jinými zdravotními problémy již během jejich vývinu, což je vystavuje vyššímu riziku závažnějšího průběhu onemocnění tímto smrtelným virem; vzhledem k tomu, že většina uprchlických táborů nemá vhodné zdravotnické služby, které by odpovídajícím způsobem reagovaly na potřeby dětí a jejich rodin;

W. vzhledem k tomu, že nerovnoměrná distribuce očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 na celém světě neúměrně postihuje země s nízkými příjmy;

1. uznává a oceňuje práci učitelů, pedagogů všeho druhu a podpůrných pracovníků, kteří se rychle přizpůsobili pandemii COVID-19 a zajistili pokračování vzdělávacího procesu pro děti a dospívající; oceňuje iniciativy mezinárodních a místních organizací občanské společnosti, soukromých občanů a podniků, jejichž cílem je poskytnout dětem informační a komunikační technologie, kurzy distančního vzdělávání a další učební materiály, zejména v zemích, kde mají děti omezený přístup k distančnímu učení nebo nemají žádný přístup k učení; naléhavě vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby v celosvětovém úsilí o zmírnění dopadu pandemie COVID-19 na přístup dětí ke vzdělání prosazovaly přístup založený na právech dítěte, který vychází ze zásad nediskriminace, jednání v nejlepším zájmu dítěte a účasti dítěte;

2. uznává, že vzdělávání je průřezovou oblastí, která je relevantní pro všechny rozměry udržitelného rozvoje;

3. vítá závazky přijaté na Světové konferenci UNESCO o vzdělávání pro udržitelný rozvoj v roce 2021 a přijetí Berlínské deklarace; trvá na zajištění kvalitního vzdělávání pro všechny děti jako prostředku pro dosažení všech cílů udržitelného rozvoje OSN a vyzdvihuje význam začlenění udržitelného rozvoje do všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy od raného dětství až po terciární vzdělávání a vzdělávání dospělých, včetně odborného vzdělávání a přípravy, neformálního vzdělávání a informálního učení;

4. trvá na tom, že EU by měla hrát vedoucí úlohu jako vzdělávací mocnost, která členskými státy umožňuje plně uplatňovat jejich možnosti podpory vzdělávání dětí ve světě a prosazovat jejich přesvědčení v této věci; zdůrazňuje klíčovou úlohu budoucího evropského vzdělávacího prostoru, který je důležitou příležitostí pro větší mezinárodní spolupráci v oblasti budování synergií ve vzdělávání v Evropě i mimo ni s cílem rozvíjet společné přístupy a řešení společných výzev; naléhavě vyzývá Komisi, aby zintenzivnila své úsilí a vytvořila za tímto účelem strategii, včetně jasných plánů a cílů;

5. zdůrazňuje, že je klíčově důležité, aby bylo zajištěno právo dětí na vzdělávání a každé dítě mělo příležitost vrátit se do školy, a vyzývá Komisi, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí při upřednostňování znovuotevírání škol v jejich plánech na podporu oživení, včetně podpory učitelů, pokud jde o pomoc dětem s dohnáním zameškané výuky, a podpory dobrých životních podmínek dětí, neboť školy jsou klíčové pro jejich vzdělávání, bezpečnost, zdraví, výživu a celkový dobrý stav; vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí při zajišťování toho, aby všechny děti mohly požívat svého práva na základní vzdělání, a aby podnikly kroky k zajištění dostupnosti středoškolského vzdělávání a přístupu k němu; dále vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí ve vývoji a zavádění digitálních metod výuky a učení a aby usnadnily přístup k internetu pro všechny;

6. domnívá se, že národní plány obnovy a programy pomoci prováděné EU a mezinárodními finančními institucemi musí jako prioritu stanovit zlepšení mobilizace domácích zdrojů, ochranu a výrazné zvýšení domácích výdajů v sociálních odvětvích, zejména v oblasti vzdělávání a zdravotnictví, a zlepšení kvality těchto výdajů; v této souvislosti trvá na zajištění spravedlivého přidělování a financování, aby nebyly opomenuty znevýhodněné, chudé a marginalizované děti – se zvláštním ohledem na dívky –, mladí lidé a rodiny; zdůrazňuje, že veškeré úsilí o zmírnění dopadu pandemie COVID-19 na přístup ke vzdělání se musí řídit nejlepším zájmem dětí a že tato opatření musí respektovat práva dětí být informovány a mít možnost vyjádřit svůj názor;

Úterý 3. května 2022

7. zdůrazňuje, že je nezbytné zohlednit sociální situaci rodičů a podporovat rodiny, jejichž příjem byl v důsledku hospodářského dopadu pandemie COVID-19 snížen;

8. uznává, že kvalitní vzdělávání musí být prioritou oficiální rozvojové pomoci EU a členských států;

9. poznamenává, že nucená vysídlení vedou k rostoucímu počtu lidí v uprchlických zařízeních; vyzývá Komisi, aby podporovala předávání dovedností v uprchlických táborech a rozsáhlou pomoc se vzděláváním uprchlíků a vysídlených osob, a podporovala tak jejich integraci a zapojení do výdělečných činností;

10. je znepokojen přetrvávajícím finančním dopadem pandemie na financování vzdělávání, neboť většina členských států UNESCO ještě nedosáhla hranice 4–6 % HDP či 15–20 % veřejných výdajů;

11. poukazuje na nespravedlnost v úsilí o řešení pandemie v důsledku nerovného přístupu k očkovacím látkám, což vede k nerovným kapacitám v oblasti ochrany; zdůrazňuje, že pandemii lze ukončit pouze tehdy, bude-li tak učiněno v celosvětovém měřítku, a že očkovací látky musí být přístupné všem; vyzývá členské státy, aby navýšily své příspěvky k programu OSN COVAX a jeho celkovou efektivitu s cílem zaručit adekvátní přístup třetích zemí k očkovacím látkám proti onemocnění COVID-19, a umožnit jim tak zahájit vnitrostátní očkovací kampaně proti tomuto onemocnění, jež budou v souladu s pokyny stanovenými příslušnými vnitrostátními orgány v oblasti veřejného zdraví a Světovou zdravotnickou organizací, aby byl zajištěn rychlý návrat do škol; naléhavě vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby úzce spolupracovaly se svými transatlantickými spojenci a mezinárodními partnery s cílem zvýšit celosvětové dodávky očkovacích látek proti onemocnění COVID-19, zajistit spravedlivé rozdělení mezi země a obyvatelstvo, které to nejvíce potřebují, a usilovat o zlepšení celosvětového přístupu k cenově dostupným léčivým přípravkům souvisejícím s onemocněním COVID-19 a o řešení celosvětového omezení výroby a nedostatku dodávek;

12. naléhavě vyzývá EU, aby ve spolupráci s USA a dalšími členy Světové obchodní organizace (WTO) rozšířila výrobu a škálu možností dodávek s cílem zajistit rovný přístup k diagnostice, očkovacím látkám, terapeutickým prostředkům a dalším relevantním zdravotnickým produktům potřebným k omezení šíření, prevenci a léčbě onemocnění COVID-19 a aby zajistila, že těchto cílů bude dosaženo před konáním 12. ministerské konference WTO;

13. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí při financování a provádění opatření v zájmu „bezpečných škol“, mimo jiné poskytováním hygienických potřeb a sdílením informací o mytí rukou a dalších hygienických opatřeních, jakož i o zachování kontinuity stravovacích služeb pro děti školního věku a dospívající; zdůrazňuje, že stravování ve školách a čistá voda mají zásadní význam pro zajištění výživy, růstu a vývoje dětí, neboť silně motivují děti – zejména dívky a děti z nejchudších a nejvíce marginalizovaných komunit – k návratu do školy po zrušení omezení; zdůrazňuje v této souvislosti klíčovou úlohu, kterou mohou učitelé a aktéři občanské společnosti, včetně náboženských organizací a společenství a nevládních organizací, hrát při podpoře zdraví a boji proti pandemii COVID-19 a také při podpoře dětí a jejich rodin při překonávání výzev a obtíží vyvolaných zdravotní krizí, zlepšování jejich životních podmínek a poskytování programů odborné přípravy a vzdělávání;

14. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí při zavádění plánů pro zmírňování a řízení rizik v oblasti vzdělávání prostřednictvím plánování odolnosti; zdůrazňuje, že je důležité vypracovávat a zajišťovat pohotovostní plány a plány reakce na krizi již nyní, aby se snížilo riziko přenosu onemocnění COVID-19 ve školách a minimalizoval se dopad uzavírání škol na děti a jejich rodiny, zejména na ty nejchudší a nejmarginalizovanější z nich a na ty s těžkým zdravotním postižením; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba upřednostnit děti v oblastech zasažených konfliktem a jejich přístup ke kvalitnímu vzdělávání;

15. upozorňuje na dopad, který by uzavření škol mohlo mít na pracovní povinnosti rodičů, kteří se současně starají o své děti; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout pracujícím rodičům patřičné zdroje a poradenství v oblasti distančního vzdělávání, mimoškolních aktivit a metod psychologické podpory pro sladění práce z domova a domácí výuky;

Úterý 3. května 2022

16. zdůrazňuje, že je důležité poskytovat vzdělávací a psychosociální podporu dětem a rodinám, jež musí být v domácí izolaci kvůli minimalizaci rizika přenosu nákazy, s cílem zmírnit stres a úzkost v daných domácnostech;

17. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy k podpoře orgánů třetích zemí, aby iniciativně vydávaly pokyny o osvědčených postupech v oblasti distančního vzdělávání a zajišťovaly používání vhodných a bezpečných nástrojů, učebních osnov a technologií, jež musejí být zpřístupněny dětem z rodin s nízkými příjmy, dětem na venkově, dětem původních obyvatel a dětem migrantů, marginalizovaným dětem a dětem se zdravotním postižením nebo poruchami učení, dětem v alternativní péči, dětem v detenčních zařízeních a dětem žijícím v odlehlých oblastech nebo v prostředích, kde jsou zbaveny osobní svobody nebo kde není všudypřítomný přístup k internetu; poukazuje na potenciál digitálního vzdělávání, které může vzdělávacím institucím umožnit rychle a plošně komunikovat se všemi dětmi a současně rozvíjet partnerství a pracovat se širokou škálou aktérů z občanské společnosti i z veřejného a soukromého sektoru; trvá však na tom, že investice do digitálního vzdělávání musí usilovat o zmenšení digitální propasti a musí být specifické pro daný kontext, musí být v souladu s nejlepším zájmem dítěte a nesmí být na úkor podpory základní vzdělávací infrastruktury a pracovníků ani osobního učení; připomíná však, že přístup k digitálním technologiím nebyl během pandemie stále ještě spravedlivý ani rozšířený; domnívá se, že v tomto odvětví jsou zapotřebí značné investice, a to jak z hlediska odborné přípravy, tak z hlediska financování; vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále poskytovaly dostupné vzdělávací zdroje a otevřený přístup k digitálním nástrojům pro učitele, rodiče a studenty; v tomto ohledu zdůrazňuje, že v souvislosti se všemi digitálními nástroji musí být zaručeno soukromí dětí a ochrana osobních údajů a že je třeba náležitě zohlednit obsah zohledňující rovnost žen a mužů a různé skutečnosti v životě dětí;

18. vyzývá Komisi a ESVČ, aby v souladu s referenční úrovní pro vzdělávání v nástroji Globální Evropa ve výši 10 % zachovaly dostatečné financování vzdělávání prostřednictvím všech finančních nástrojů EU, jež mají k dispozici, a uvolnily větší finanční prostředky s cílem zvýšit odolnost vůči probíhajícím i budoucím krizím;

19. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány třetích zemí při zajišťování náležité péče o děti, včetně zavedení pohotovostního plánu pro péči o děti, jež osiřeli nebo jsou ponechány bez náležité péče kvůli vážným případům onemocnění COVID-19, které vyžadují hospitalizaci dospělých pečovateli;

20. vyzývá Komisi, aby v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) – Globální Evropa – vytvořila vazbu mezi možnými investičními aktivitami snižujícími rizika a finanční podporou přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě, zejména pokud jde o vytvoření řádné infrastruktury a odborné přípravy pro učitele;

21. vyzývá Komisi a ESVČ, aby podporovaly vlády třetích zemí při budování a dalším rozvoji silnějších vzdělávacích systémů zohledňujících rovnost žen a mužů a inkluzivních vzdělávacích systémů, které by doprovázelo odstranění všech forem genderově podmíněného násilí páchaného na ženách a dívkách; připomíná, že OSN stanovila přístup žen ke vzdělání jako základní právo; domnívá se, že zvyšování vzdělávání dívek a podpora účasti žen ve vzdělávání a profesní dráze v přírodních vědách, technologiích, inženýrství a matematice (STEM) by měly být prioritním cílem politiky EU a mezinárodního rozvojového společenství; v této souvislosti trvá na tom, že je třeba, aby dívky měly možnost dokončit své vzdělání a měly přístup k informacím a službám odpovídajícím věku bez diskriminace a genderových předsudků a s rovnými příležitostmi k využití svého potenciálu; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné řešit genderové překážky ve vzdělávání, jako jsou zákony, politiky a škodlivé sociálně-kulturní normy, které brání dívkám v dalším vzdělávání v případě těhotenství, manželství nebo mateřství; podporuje řešení genderových stereotypů a škodlivých společensko-kulturních norem prostřednictvím vzdělávání a prevenci násilí prostřednictvím vzdělávacích programů zohledňujících rovnost žen a mužů;

22. odsuzuje skutečnost, že miliony dívek na celém světě nemají přístup ke vzdělání, a jsou tak vystaveny závislosti a vyššímu riziku násilí a vykořisťování, zejména v případech, kdy je ženám a dívkám systematicky odíráán přístup ke vzdělání, práci a veřejnému životu ze strany orgánů, které jsou u moci; odmítá zneužívání a instrumentalizaci všech praktik, které diskriminují v přístupu ke vzdělání a ukládají uzavření škol; žádá o ukončení těchto praktik a naléhavě vyzývá ke znovuootevření všech škol pro dívky a ženy;

23. vyzývá Komisi a ESVČ, aby zachovaly a dále posilovaly úspěchy dosažené v posledních 20 letech v oblasti vzdělávání žen a dívek v Afghánistánu; naléhavě žádá, aby byly v rámci balíčku humanitární pomoci EU pro Afghánistán přiděleny

Úterý 3. května 2022

potřebné finanční prostředky, které mezinárodním a místní organizacím pomohou prosadit znovuootevření vzdělávacích zařízení pro ženy a dívky a jako dočasné opatření rozvíjet programy distančního vzdělávání; vyzývá k tomu, aby byla podobná pozornost věnována vzdělávání afghánských dětí a mladých lidí v zemích, které poskytují útočiště afghánským uprchlíkům;

24. zdůrazňuje, že všem lidem musí být zaručeno právo na vzdělání a informace o sexuálním a reprodukčním zdraví, plánování rodiny, moderních antikoncepčních metodách, bezpečném a legálním potratu a zdravotní péči o matku a dítě a poporodní a novorozenecké péči;

25. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, jakož i vlády třetích zemí, aby vypracovaly konkrétní programy pro řešení a zmírňování dopadu šíření onemocnění COVID-19 v oblasti duševního zdraví a psychosociálního dopadu na děti, učitele a jejich komunity a aby vypracovaly zvláštní preventivní kampaně zaměřené na děti, rodiče a učitele, jež se budou zabývat riziky při používání internetu, jako je obtěžování, obchodování s lidmi, sexuální zneužívání a kybernetická šikana, a také aby podporovaly zvláštní plány na pomoc dětem, které se staly oběťmi těchto praktik, a jejich rodičům;

26. podtrhuje, že je nutné mít k dispozici komplexní programy sexuální výchovy přiměřené věku a založené na faktech, aby se snížila zranitelnost dívek a mladých žen v souvislosti s předčasným otěhotněním a neplánovaným těhotenstvím, dětskými sňatky, prostitucí, přenosem HIV a genderově podmíněným násilím;

27. poznamenává, že navzdory různým krokům EU a pomoci, kterou poskytuje, je poměr žáků ke kvalifikovaným pedagogům v subsaharském regionu i nadále vysoký; poukazuje na průměr, který v tomto regionu činí 58 žáků na jednoho kvalifikovaného učitele na úrovni základního školství a 43 žáků na jednoho kvalifikovaného učitele na středoškolské úrovni; poukazuje na to, že mnohé rozvojové země mají potíže s efektivním využíváním zdrojů a že vyšší výdaje na vzdělávání velmi často neznamenají další vzdělávání a zlepšení lidského kapitálu; zdůrazňuje důležitou roli učitelů na všech úrovních z hlediska usnadňování učení, dále podtrhuje význam technologií pro učení a účinné řízení škol a vzdělávacích systémů v těchto zemích; připomíná, že podle organizace UNESCO je třeba najmout nejméně 15 milionů učitelů, má-li se v subsaharské Africe do roku 2030 dosáhnout cílů spojených se vzděláváním, což by bylo v souladu s cílem udržitelného rozvoje č. 4;

28. vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby podporovaly orgány partnerských zemí při řešení problémů v jejich vzdělávacích systémech s cílem umožnit jim přestát budoucí krize, jakož i při zvyšování odolnosti a inkluзивity těchto systémů, provádění programů na obnovu vzdělávání a ochrany vzdělávacích rozpočtů s investicemi do kvalitního, cenově dostupného a inkluзивního vzdělávání, včetně investic do vzdělávacích technologických nástrojů, odborné přípravy učitelů a dalších zdrojů, s cílem zajistit, aby děti a mladí lidé později v životě plně dosáhly svého potenciálu, byli do života připraveni a nepromeškaly příležitosti ke vstupu na trh práce, přičemž musí být respektovány vzdělávací potřeby a práva každého dítěte; zdůrazňuje, že programy distančního vzdělávání určené k řešení budoucích krizí musí zahrnovat různé učební materiály, včetně těch tištěných, aby byly přístupné nejvíce znevýhodněným a marginalizovaným dětem;

29. vítá Pařížskou deklaraci UNESCO: Celosvětová výzva k investicím do budoucnosti vzdělávání; vyzývá země na celém světě, aby vzdělání považovaly za investici, nikoli za výdaj; věří, že předpokladem k vymýcení chudoby a zlepšení životních podmínek je odpovídající a efektivní finanční pomoc v oblasti vzdělávání, a to zejména v době, kdy jsou veřejné finance stále omezenější v důsledku vzájemně si konkurujících nároků v těžce zasažených odvětvích, jako je zdravotnictví a vzdělávání; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby výrazně zvýšily financování vzdělávání ve svých strategiích mezinárodního rozvoje a pomoci;

30. zdůrazňuje, že z hlediska stimulace hospodářského rozvoje rozvojových zemí jsou mladí lidé nejcennější devizou;

31. připomíná, že světové společenství je odhodláno do roku 2030 zlepšit kvalitu vzdělávání (cíl udržitelného rozvoje č. 4);

32. vyzývá ke zvýšení počtu mezinárodních vzdělávacích výměn mezi mladými lidmi v Africe a EU prostřednictvím programů, jako je Erasmus a Erasmus pro mladé podnikatele, jehož cílem je pomoci novým podnikatelům získat dovednosti potřebné k řízení podniků;

33. vyzývá členské státy, aby zohlednily skutečnost, že zdravotní krize způsobená onemocněním COVID-19 zhoršila situaci osob zadržovaných v táborech v Sýrii, a aby neprodleně repatriovaly všechny evropské děti zadržované v těchto táborech, a zajistily tak, že prvořadým hlediskem bude nejlepší zájem dítěte;

Úterý 3. května 2022

34. zdůrazňuje, že je důležité, aby byly do plánů na podporu oživení zahrnuty programy odborné přípravy a „druhé šance“ s cílem pomoci dětem a mladým lidem vstoupit na trh práce; vyzývá Komisi, ESVČ, členské státy a třetí země, aby mladým lidem nabízely žádoucí vyhlídky do budoucna;

35. zdůrazňuje, že je důležité doplnit investice do odborné přípravy a vzdělávání podporou vzniku pracovních míst s cílem poskytnout příští generaci mladých lidí v Africe a dalších rozvojových regionech lepší vyhlídky do budoucna; poukazuje na to, že pro splnění cíle udržitelného rozvoje č. 8, který se týká přístupu k důstojné práci, má obzvláště velký význam partnerství veřejného a soukromého sektoru; podtrhuje význam sekundárního vzdělávání a odborné přípravy, které jsou zásadní pro zaměstnatelnost mladých lidí a udržitelný rozvoj; dále poznamenává, že rostoucí mladá populace v Africe potřebuje především podporu kvalitního vzdělávání a zlepšení odborné přípravy v oblasti dovedností, aby bylo možné zvýšit její mobilitu a přístup na trhy a upevnit její práva;

36. vyzývá EU, aby ve spolupráci se soukromým sektorem a v zájmu zužitkování lidského kapitálu podporovala investice do odborné přípravy a celoživotního učení a posilování vzdělávacích struktur;

37. poukazuje na význam neustálého profesního rozvoje a větší finanční podpory učitelů, aby byli schopni řešit ztráty v oblasti vzdělávání u svých studentů a zohledňovat přitom jejich individuální sociální a rodinné podmínky a duševní zdraví a zařadit do své výuky digitální technologie; zdůrazňuje, že je naléhavě třeba chopit se příležitosti a využít finanční prostředky na oživení po pandemii COVID-19 a urychleně přijatá inovativní opatření, která během pandemie sloužila k zajištění distančního vzdělávání, k novému pojetí vzdělávání a budování systémů, které jsou více orientované na budoucnost, inkluzivní, flexibilní a odolné; domnívá se, že tyto nové přístupy musí řešit ztráty v oblasti vzdělávání, předcházet předčasnému ukončování školní docházky a zajistit sociální a emocionální blaho studentů, učitelů a zaměstnanců;

38. zdůrazňuje úlohu neformálního a informálního vzdělávání, občanské výchovy a dobrovolnictví; vyzývá Komisi, aby podpořila třetí země při zlepšování uznávání sociálních dovedností; trvá na podpoře postupů mezigenerační solidarity a mentoringu s cílem omezit nerovnosti, vyloučení nebo předčasné ukončování školní docházky;

39. vyzývá k rychlejšímu celosvětovému předávání znalostí a rychlejší mobilitě na všech úrovních vzdělávacího systému a mezi zeměmi a regiony i v jejich rámci, přičemž uznává složitou a kontroverzní historii mezinárodních vztahů a vyzdvihuje, že je důležité informovat prostřednictvím vzdělávání o kulturním dědictví, kulturní identitě, historii, umění a globálním občanství; bere na vědomí potenciál kombinace online výměn a cestování za tímto účelem;

40. zdůrazňuje, že je důležité rozvíjet a posilovat osvětovou činnost týkající se změny klimatu a ochrany životního prostředí a jejich dopadu na děti a budoucí generace; žádá, aby se vzdělávání v oblasti životního prostředí stalo klíčovou součástí školních osnov;

41. zdůrazňuje významnou úlohu tělesné výchovy ve školách, neboť pohybová aktivita a zdravý životní styl jsou klíčem ke zlepšení zdraví žáků; vyzývá proto Komisi a ESVČ, aby poskytly součinnost vnitrostátním orgánům při zajišťování dostatečných a bezpečných sportovních zařízení ve školách a odborné přípravy kvalifikovaných učitelů tělesné výchovy;

42. upozorňuje, že je nutné využít synergií mezi kulturou a vzděláváním k utváření udržitelné, inkluzivní a odolné společnosti; v této souvislosti vyzývá Komisi a ESVČ, aby podporovaly vnitrostátní orgány při začleňování umění a kultury do učebních osnov a mimoškolních aktivit s cílem obohatit vzdělávací a studijní zkušenosti žáků ve třetích zemích;

43. domnívá se, že vlády jednotlivých zemí – a jejich příslušné celostátní, regionální či místní orgány – musí při vysvětlování opatření, jež byla přijata s cílem omezit šíření onemocnění COVID-19, s dětmi komunikovat způsobem přiměřeným jejich věku, aby se zvýšila jejich informovanost, pokud jde o dopad, rizika a hrozby spojené s tímto onemocněním, a aby znaly svá práva;

44. zdůrazňuje význam získávání dovedností, zejména prostřednictvím prezenční výuky, které dětem umožní rozvoj v průběhu celého života, jako jsou mezilidské vztahy, studijní dovednosti, empatie a spolupráce; zdůrazňuje, že je důležité, aby se děti mohly zapojit do her a volnočasových aktivit, jež jsou klíčovým prvkem jejich rozvoje, jak je uznáno v článku

Úterý 3. května 2022

31 Úmluvy OSN o právech dítěte; vyzývá k přijetí opatření na podporu zapojení dětí do volnočasových a kulturních aktivit, které jsou právem samy o sobě, ale také prostředkem ke zlepšení duševního zdraví a celkové pohody dětí;

45. opakuje svou výzvu všem členským státům OSN, které tak dosud neučinily, aby ratifikovaly Úmluvu OSN o právech dítěte, přičemž zdůrazňuje, že je důležité zajistit účinnost tohoto klíčového nástroje v oblasti lidských práv na celém světě;

46. zdůrazňuje, že je třeba řádně vyhodnocovat, sledovat a monitorovat dopad iniciativ prováděných během krize, aby bylo možné zjistit nedostatky a mezery a určit, jak je lze napravit;

47. zavazuje se zajistit, aby se vzdělávání stalo klíčovým tématem diskusí v rámci činnosti parlamentních delegací, zejména prostřednictvím společných parlamentních shromáždění, jako je Smíšené parlamentní shromáždění AKT-EU;

48. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.
